

Օրագրին նստիլնթաց թուով ար-
գէն յայտնած եմք այն իրախտական հայ-
կերայթը, զոր Աթուոյս Ամեն Գա-
հակալը հաճեցաւ պատրաստել ստղ-
Գերս Խառնակ Արքեպիսկոպոսի եւ
Արմ Տիմոթէոս Օ. վարդապետի
պատուոյն և անվանեք վերագործին
համարս Այսմ կը հրատարակեմք նոյն

հանդիսին մէջ կարդացուած ձառեւ-
րէն հետեւեալ ձառք Իսկոյ ըն-
թերցու Ի լուր հանդիսականաց՝ Ա-
թուոյս բազմամեայ միաբան Աթու-
Ստեփաննոս ճերմահալարդ վարդա-
պետն Սահտեսի թովմաշանեան Տիգ-
րանակերտոցի՝ Խոստովանահայր կա-
նանց :

Ճ Ա Ռ

Ընդ վերոգրէրն առաջնաթիւնից հետեւեալ զարդ Ի Բողոք Բարեկարգութիւնից
հանդիսացելոյ, արժանաւոր Տ. Խառնակ Արմ Արքեպիսկոպոսի եւ հոգեւոր Տ. Տիմոթէոս
ճարտարին Բախտեալ՝ սիրելի առբ հոր Բերդ կաշեւոյ :

Այլ աստուածային և քահանայա-
պետական գլուխ, ով քրիստոսագեղ
հոգեւով վաղեւորեալ Ամենապատիւ
Արքապան հայր, սուր ինձ իրախոյս
քաջալերութեւն, զի կարողացայց շնոր
հատուր և բարձր հրամանաւ ձերով՝
Ի չքնաղ ուրախական հանդիսի աստ՝
իրախոյս բառնալ զարդին արագ՝ քա-
ջիկ եւս ձոյն արձակել մերս եղբարց
միաբանից անելով թէ՛ ցնձացէք, ով
մշակեղ երկայնամեայք, ձեզ և մեզ
մեծ աւետիս, զի ահա՝ Ի յամպոյն
մարքոց անձրեւեցան աղբիւրք բարիք
և յորդառաւոր, որ արդարեւ նովմբք
այնորիւք ցնձացաւ բոլոր ազամբք Ի-
րուսաղէմ՝ Թողու՛մ անել տինա ահա
առաւել քաջ տունս որոց Յակով-
բեանց՝ յոյժ յոյժ քեալ իմանալի հրա-
շուանօք, աղէ հապճեպ փառեալ Ի
զրահս հոգեւորս՝ ապաշէք արդ ուրա-
խութի մեծ է այսօր, այս այս, զի լցան
մերս բերանք հոգեւորոգ զուարթութեւն,
վսան զի՛ փայլեցան Ի սերկեան աւա-
րու Ի սուրբ Աւետիս Ի տանէն Արա-
նաղեան գոյացեալքն՝ և երկորին իսկ
անկորուստ մեծ և անգին կայծ կու-
կեհան և շարիւղայ քաջ բանուոր ա-
կուհիս Հայաստանեայց Արքեպիսկոպոս

որ յորինեալ էին յաստուածաւստ ան-
դուստ ոսկեով կեփաղեան և յորժամ
օծան աստուածածնի օծմամբ սրբոյ
թեան Ի յ(Յեւոյն մեծէ՛ Ի հրաշա-
փառագոյն նշանագործեցեալ սիրտ-
տեսիլ մեծի քաճարիս Արքոյ Յակով-
բեանց :

Իսկ եթէ արժան վարկանիցի քա-
ջափայլ հանդիսացեալք Ի հարցարա-
նութեան արդեօք հարցանել թէ՛ քե-
ն երկորին ազնիւ ակունք՝ զոր առա-
ջեր, ահա ասիկ, ով փառեալ սիրտի
նոյին և Հայրդ հասարակաց կայեալ և
արդ անձկակորստ տարփմամբ սիրոյ
յուշ առնեմ քում քահանայապետա-
կանիդ գեղ հանձարոյ քանզի որքա ին-
կարի յոյժ պայծառ ակունք սերտիս
սիրելիք, որ գեղեցիկ չքեղ տեսեալսք
զնշոյս արձակեն խիտ և անհատ ա-
նձինս համակ իրախձանակցաց
սեմ զուարճատեսակ ծաղկօք շատա-
ցեալ Ի բարեկից սեղանս առաւանդ-
բազմեցելոց, որ այսօրիկ յոյժ և քա-
ւէտ տեսչալքն և կարի իսկ քաղձա-
լքն մերս որովց՝ հոգեբաւարձ իմա-
տութեւն առ լցեալս եռ ալեալս գեղ քա-
հարքս Ի սուրբ սէրն Յակովբեանց
հոգեւորդ և իմանալի ի պեանցակեան

զգայարանօրն շօշափելով՝ կատարեցին
քարաքարացոյն. հրամանն Վլստոյ միա
բանական Ուխտին փոխանորդիդ Յի
ռուսի՝ սրբազուն Հօտապետիդ և ի
պատիւ հայրենասէր և բարեկարգ ըն-
թացիւք յարդոյ անձանց Վգգային յու-
ղովոյն Պօլսոյ, և ի սէրն ասեմ Վգգիս
Վրամեան, իայց աւանդ, ի լիճ լուս-
սոյս գառն արտօսը զարթուցեալ սար-
սափ առնէ զիս ասդստին ոչ սակաւ .
որ յուրից նպաստութեանց պէտս ու-
նիմ իսկապէս. սմին իրի նպաստեալ
իմեմ թկար ծերունւոյս անհատի,
ազաչեմ, զի լուսագոյն աստարիցէք նը-
ռաստիս ապիկարի. վասն զի գրիչս
իմոյ ծերութեանս յետս կանալ չզո-
րէ արդ՝ իւր արջնաթոյր երկճղի լե-
զուան իրեւ մատաղածի մարակել ի
վերայ սպիտակագաշտ ասպարիսի սյ-
սրը քարտենիս բանիցն ճառակունի ի
տողորել բանս զայստիկ, այսինքն է,
նոյն պատուական պիտանիքն սրբոյ
Ուխտիս խոնարհ Հարքս առ գլխաւոր
գործոյս այսր սրոյ սակս զի ունէին ար-
գեօքբազում ստատարս լալոյ զինքեանս,
սակայն քաջիկ եւս մտադիւր սիրով
իւրեանց վերին և երեւելի մասն մար-
մնոյ ասեմ՝ աղիւս գգլուխն ի գրկիս
բառ նմանութեան մանկամօր առեալ՝
մէ մէ ընդ գրկեալ մտանէին ընդ նեղ
գաւառ մահապլինի անվեհեր, և այն
պիսի սոյնասարաս յար անդադար օձան
կարդային առ Վգգիս Տէր Նշովե Սա-
բաւօթն պաղատանօք արգահատու-
թեանց. Որ նոյն ինքն անպարագիր
Լութեանն ձեռնառուութեամբ ոչ ինչ
խիթացեալ կասկածանօք երբէք, չո-
գած անյապաղ ի մահապլեկոյց յերկի-
րէն մարդանախ, իմա յանձանօթ աշ-
խարհն Նշովապացոյ փն տղատու-
թեան (Նշգլսայի) անձանցն օտա-
րազգեաց, իսկ սակայն անդանօք գո-
րէն գրոյ առիւծօյն պատառ ոչոյ՝

անկան արագապէս ի ձեռն ոմանց վի-
րաք անագորոյն ամբարշտաց, յորոց
ի սիրտս զանխուլ օձին տառանելով
զգործ արկեալ, և նոյն արբանակ ք-
չարին՝ որք ետուն զուրք Հարս անլը
ի սահման տէրութեան իւրեանց տա-
ի տահել կարիմեծաւ զգուշութեամբ,
որք կացին մնացին անգանոր ի չափ ե-
րկց ամաց իբրեւ նահատակ իմն կեն-
դանի համբոս բերով զինք վարանտագ-
նապի անձողողրելոյ :

Իայց սակայն ամենաբարի երկնից
վեհ Վրքայն խնամատարն համայնից
Վրխատս Նստուած՝ իւր օրհնութեա-
նեալ սուրբ կամօքն ոչ հաճեցաւ, զի
երկար ամօք նպանդուխտք եղիցին, և
Թաթթաքորք յերկրին յայնմիկ Նշե-
ովապացոյ՝ արքս բանիքունք բանիւ
և խորհրդապահք արիւն՝ զաւակուն-
քս հարազատք Սրբոց Հովովեանց՝
չընցցին :

Վլլ արդ՝ դուք յայսմ վայրի, որ
գիւր Վրամեան զայս սիրասարտս ըս-
քանէլինն մեծին Նստուծոյ ծանե-
րուք բարեոք, եղբարք միաբանք, որ
պէս Թե կամեցաւ սուրբն սրբոց Նս-
տուածն այն ողորմածն և գթածն բո-
լորիցս, զի յաղագս մերոց հասարակա-
ցըս շուհու օգառութեան լինել իւրում
երկրպագուացն Հորցս սրբոց յառ-
կաբար խնամակալ ասելով մեզ, տի
նա ահա ես սիրեցի խնամով իմով ըզ-
ստաս զիժդէհս հեռաւորս՝ զերծու-
ցանելով ի տարաշխարհական գերու-
թենէն, եւ փոխադրեալ ի տեղովն
անտի յանսանայն՝ ի գաւառս զար-
մանահրաշ ի սուրբ Հայրենիս ասա-
ածելով. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի
եօ փրկեցի զփրկեալն արեամբ իմով
ի հրատոյդ տարտարոսէ անտի՝ ի ձե-
ռայն տնոցունց ամբարշտաց ի սուղ
ժամանակի, զի ստապցին արիւսպէս
յանձինս իւրեանց զհուր սիրոյ իմոյ :

առտուածեանս՝ առտարութեամբ արդարութեանն յուզիլ կարգաւորել լղանայն սիրոյ զօրէնս :

Իսկ արդ՝ էր աղագու գանդաղիմ զայս աւետումատոյց՝ առիթն ուրախութեան լուսաբոյզով փաւեր բանս գոհացողականս ի լոյս ածել, որ նոյն ընդ նոյն շնորհ առնէ մեզ տրտմեցելոցս ուրախամիտ լինել անդէն և անդ զձայնն խնկելի առնուլ զլուրն զարմանազան բանին Վստուծոյ, քան զի խրախոյս ապ մեզ նոյն բարերար սուրբ Լակն աստուածատուր աւետեօք սառսելով թէ . « Ոչ են կամք առաջի հօր իմոյ՝ եթէ կորնչիցի մի ոք ի փոքրկանցքս ։ և և դարձեալ . « Եւս են կամք հօր իմոյ՝ զի զամենեւին ինձ յանձնարարեալսն ոչ կորուսիցի ։ Եւսու զի ես պահելով պահպանեցի զանձինս սոցա իբրեւ զհասկ կարմրաղգեստ շքեղութեամբ և ու զղակի, զի մի ծնդեալ հասանիցին ի մանգաղս մահու այժ .

մէն , զորս և ահա ի պատիւ երեսացն և աղօթիւք Վաքեղոցս Սրբոց (Յակովբեանց և այլ բազում անդամ սուրբ ողորմագին ձայնիւ գոչեցելոց, և սա կրս արտասուածօր մաղթանօք սրբոց Տանս աղաչողաց՝ շնորհեցի (ասէ) ձերդ համակ Սխաբանիցդ զՀոգեբարձուն վառեալ ի փայթ իմում հօտին զԻսահակ Լախիկոպոս նախանձելիդ, և գեղաղէշ վայելուչ դիտաւորութեամբ զծագրկս քարոզութեան վերընծիւղի՝ ծայրագոյն աստիճանօք փառաւորեալ զՏիմոթէոս վարդապետ զծառայն իմ՝ բազմուրախ հոգեբարձ կենդանութեամբ , զի ճոխացուցին պայծառապէս զամենայն աւուրս կէնաց իւրեանց զողօթս մշտամուռնչս ի բոլոր սրտէ, կատարելով սրբոյ Ուխտիս զգործս քաջալայելազոյնս՝ կատուրիւրագործ իմաստութեամբ և հոգեւոր զարդ ուսուցինութեամբ : »

Ըրդ՝ ժամ է մեզ փոխան սգոյ յաւակցական, շրճուիլ հոգւով առ սէր սոցին վայելչական , Բաղըր ձայնիւ զերգս երգել միաբերան , Գառլս տալով Ըրդարութեանն Ըրեգական , Լիւաւորեալքս նովիմք վառին անշիջական , Յայտեն մեզ լոյս փայլուն ճաճանչք զարմացական , Եւս տեսէք ըզուրբ անձինսն յոյժ բերկրական , Ընդ երկար ամս պահեցէք Մե անեղական :

1869 Օգոստ. 24.
Դ Վանս Դէոյ Եւփիւսեանց :

Սիւրբանու վարդապետ
Սահակի թովմաճանեան
Տիգրանակերտի, խոստովանեալ
Իսկանց :